

Notat
Specialundervisning
Skole

pr. ultimo januar 2018

8.1 - Skole

Redegørelse fra Centerchef for Skole

Baggrund for udfordringen:

På skoleområdet har vi gennem de seneste år oplevet et stadigt stigende pres på visiteringen af børn til vidtgående specialundervisning på specialskoler og i specialklasser. Kun ved at overføre midler fra almenområdet mindreforbrug har det gennem de seneste år været muligt at holde budgetterne.

Dette til trods for et kontinuerligt fokus på udfordringen, hvor Center for Skole gennem forskellige tiltag har sat inklusion på dagsordenen. I 2015 etableredes enheden for Pædagogisk Udvikling og Inklusion (PUI), der skulle have et blik på de sammenhængende indsatser for inklusion og pædagogisk udvikling på 0 til 18-årsområdet med fokus på at nedbringe den stigende segregeringstendens.

Samtidig har inklusion sammen med styrket faglighed og elevtrivsel været det centrale tema i skoleområdet arbejde i de seneste år, og disse temaer har således været drøftet løbende, ligesom der har været igangsat en række tiltag til at styrke inklusionen ude på skolerne. Bl.a. har PUI haft fokus på at understøtte lærere og pædagoger på skolerne i arbejdet med inklusion. Lærere og pædagoger med særlig viden omkring inklusion fra vores specialskoler har været organiseret i et "kompetencecenter", som kunne tilkaldes til alment skolerne og understøtte fagpersoner og teams i deres arbejde med at styrke inklusionen på skolerne.

Centerchefen har de seneste år haft inklusion som tema i forbindelse med lederudviklingsdage for alle skoleledere, disses ledelsesteam og klubledere. Der har været gennemført læringsamtaler mellem centerchefen, leder af PUI og afdelingsleder med ansvar for den vidtgående specialundervisning og de enkelte ledelsesteam på skolerne, hvor man har drøftet de decentrale initiativer for at styrke inklusionen på skolerne.

Alligevel oplever vi, at visitationerne stadigvæk tager til, og i løbet af 2017 er antallet af indstillinger og visitationer til vidtgående specialundervisning fortsat stigende. Andelen af ekskluderede elever nærmer sig i den seneste opgørelse 8%, og vi har det seneste år oplevet en stigning af elever, der allerede i eller før de starter i 0. klasse ekskluderes:

	Juni 2015	Juni 2016	Juni 2017
Andel segregerede elever i 0. klasse	5,3%	3,4% (-1,9%-point)	6,5% (+3,1%-point)

Grundlæggende er udfordringen derfor et spørgsmål om et øget aktivitetsniveau på området, idet der opleves en øget søgning til de specialiserede tilbud på tværs af tilbudsviften. Med få undtagelser har alle vores specialiserede tilbud oplevet en øget søgning i de sidste fem år. Nedenfor er skitseret udviklingen i antallet af visiterede børn til de private dagskoler og til Autisme Center Vestsjælland. Udviklingen er ganske entydig på disse to områder, men også vore egne specialskoler – eksempelvis Slagelse Heldagsskole og Klostermarken Skole – har oplevet en tilstrømning de senere år.

Antal børn	Aug. 2012	Aug. 2013	Aug. 2014	Aug. 2015	Aug. 2016	Aug. 2017	Jan. 2018

Undervisning i private dagskoler	30	26	25	40	53	65	73
Undervisning på Autisme Center Vestsjælland	37	50	60	69	71	78	80

Udfordringen i 2018 og frem:

Tendensen har været tydelig de seneste år, og på nuværende tidspunkt er der ikke meget, der tyder på – trods initiativerne, der allerede er igangsat – at udviklingen vil vende på kort sigt. Der er derfor behov for at tage andre metoder i brug for at nedbringe forbruget. Dermed vil det blive nødvendigt at skruer på håndtag, der ikke tidligere har været skruet på.

Ambitionen for skolevæsenet som helhed er stadigvæk, at så mange børn som muligt kan og skal rummes i den almene skole. Det er den bevægelse, der både ud fra et fagligt og økonomisk synspunkt er den rigtige, og dermed vil det også fremadrettet være den bevægelse, der er det helt overordnede styrende princip for de initiativer, der igangsættes.

Handleplanen:

Specialundervisningsområdet forventer for nuværende et merforbrug på 26,8 mio. kr. i 2018. Der er derfor udarbejdet forslag til handleplan, med forslag til initiativer, der kan skabe budgetbalance i 2018. Handleplanen skal overordnet politisk godkendes og hertil kommer, at en række af de konkrete forslag kræver politisk godkendelse.

1. Controlling af eksisterende indsatser
Eksisterende medarbejderressourcer gennemgår de elevsager, der kan siges at være i en gråzone mellem almen- og specialtilbud. Fokus er på at nedbringe antallet af visiterede til specialtilbud og samtidig give øget fokus på mulighederne for udslusning af specialelever til almentilbud.
2. Færre visitationer til specialiserede tilbud
Det altoverskyggende fokus skal i højere grad være på at reducere antallet af elever, der visiteres til specialiserede tilbud – både i form af nyvisiteringer og revisiteringer. Tre delhandlinger skal medvirke til at opfylde målsætningerne:
 - a. Større tydeliggørelse af skolernes fælles ansvar for at løse inklusionsopgaven.
 - b. Fokus på den tidlige opsporing i dagtilbuddene og på brobygningen mellem dagtilbud og skole.
 - c. Introduktion af en ny fase i visitationsprocessen: Pre-visitiation, der skal afklare elevens og skolens muligheder, inden det bliver til en reel visitations sag.
 - d. Omlægning af midler til enkeltintegration.
3. Justeret budgettildelingsmodel for specialskolerne
Budgettildelingsmodellen for egne specialskoler skal justeres for at afspejle det forventede fald i antallet af specialelever i disse tilbud, der lægges op til i visitationsprocessen for 2018.
En ændring af budgettildelingsmodellen forudsætter en godkendelse i Børne- og Ungeudvalget efter forudgående høring.
4. Overførsel af demografimidler
På skoleområdet som helhed har vi de seneste år set et fald i antallet af almenelever, mens antallet af elever i de specialiserede tilbud er steget. På "vippen" for almenskolen er der i 2016, 2017 og forventeligt i 2018 tilført kassen midler grundet faldet i antallet af almenelever, mens der ikke er blevet kompenseret for stigningen i elever i de specialiserede tilbud. Det forventede beløb på 3,9 mio. kr. foreslås tilført specialundervisningsområdet i stedet for kassen, for at imødegå stigningen i antallet af

elever i de specialiserede tilbud.

Denne handling forudsætter politisk godkendelse i Økonomiudvalg og Byråd.

5. Overførsel af SFO- og klub- "Vippen"

I 2017 har SFO'er og klubber afleveret 2,4 mio. kr. til "Vippen" som følge af færre tilmeldte børn end budgetteret. Under normale omstændigheder ville dette beløb blive tilført kassen, men beløbet foreslås tilført specialundervisningsområdet i stedet for. I overførselssagen mellem 2017 og 2018, der behandles senere i år, vil der indgå en note om denne handling.

6. Overførsel af mindreforbrug på dagtilbudsområdet

I 2017 har der på Dagtilbud, myndighedsområdet, været et mindreforbrug på 4,6 mio. kr. Dette er indenfor Børne- og Ungeudvalgets samlede ramme, og beløbet foreslås derfor overført til specialundervisningsområdet. Budgettet for 2018 på dagtilbudsområdet anses for retvisende uden overførslerne fra 2017. I overførselssagen mellem 2017 og 2018, der behandles senere i år, vil der indgå en note om denne handling.

7. Udgiftsreduktion i PUI

Ved at reducere udgifterne til personale i PUI (Pædagogisk Udvikling og Inklusion) kan der hentes en besparelse på 500.000 kr. i 2018. Besparelsen forekommer ved bl.a. at undlade at genbesætte ledige stillinger i 2018.

8. Justeret grænse for garantitildeling på almenkolerne

Grænsen for fuld klasseskifte er i dag i tildelingsmodellen 22 elever. Dette antal kan hæves til 23. Dermed er det kun skoler med en gennemsnitlig klassekvotient over 23, der får ekstra ressourcer til de store klasser. I praksis vil rygsæktaksten pr. elev blive lavere. Desuden vil flere skoler få garantitildeling, da der kun er to skoler, der har en gennemsnitlig klassekvotient over 23 elever. Besparelsen vil derfor primært blive fundet på disse to skoler samt på mellemstore skoler med specialklasserække. I handleplanen indgår beløbet med 5/12-effekt (1,7 mio. kr.), da handlingen først kan få effekt ved starten af det nye skoleår. I 2019 og frem vil justeringen af grænsen bibeholdes, men helårseffekten (4,1 mio. kr.) af handlingen vil i stedet blive lagt oven i puljen af inklusionsmidler, der tildeles til almenkolerne på regulær vis i tildelingsmodellen. En ændring af ressourcefordelingsmodellen forudsætter en efterfølgende godkendelse i Børne- og Ungeudvalget efter forudgående høring. Sagen kan kobles på den nuværende høring af ressourcefordelingsmodel.

9. Overførsel af mindreforbrug på skoler, centralt - almenområdet

I 2017 har der på centrale konti vedrørende skoler - almenområdet været et mindreforbrug på 4,5 mio. kr. Dette er indenfor Børne- og Ungeudvalgets samlede ramme, og beløbet foreslås overført til specialskoleområdet. I overførselssagen mellem 2017 og 2018, der behandles senere i år, vil der indgå en note om denne handling.